

ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS BEI INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rokiškio r. Juodupės gimnazijos (toliau – Gimnazija) smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“, Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. AV-588 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo Rokiškio rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Šis Tvarkos aprašas nustato Gimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų darbuotojų, Vaiko gerovės komisijos (toliau - VGK), mokinių, jų tėvų (globėjų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką Gimnazijoje.

3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai (globėjai), vykdydami smurto ir patyčių prevenciją Gimnazijoje, vadovaujasi LR Švietimo įstatymu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu, Gimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, Darbuotojų pareigybių aprašais, Mokinių elgesio taisyklėmis, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. 1268), Gimnazijos direktoriaus įsakymais, šiuo Tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos aprašo tikslas - siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką ir saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, Gimnazijos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kita), formos, lyties, amžiaus, socialinio statuso ar kita;

5.2. kiekvienas Gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą/patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5.3. kiekvienas Gimnazijos bendruomenės narys turi mokėti tinkamai reaguoti smurto/patyčių situacijoje (Priedas Nr.1).

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

6.1. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui:

6.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kita;

6.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kita;

6.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kita;

6.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kita.

6.2. Smurto ir patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.3. Smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus).

6.4. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6.5. Prevencinė programa – planingų ir sistemingų priemonių, padedančių stiprinti mokinio asmenybės ir aplinkos apsauginius veiksmus ir mažinti rizikos veiksnių įtaką, visuma.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Gimnazijos direktorius, VGK nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi Gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremtą kasmetinio Gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, vykdymą ir pristatymą Gimnazijos bendruomenei.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja Gimnazijos VGK, kuri kiekvienais mokslo metais:

9.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų apie Gimnazijoje fiksuotus pranešimus dėl smurto ir patyčių atvejų ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

9.3. remdamasi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį VGK posėdyje;

9.5. teikia siūlymus Gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos priemonių įgyvendinimo, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. esant reikalui, teikia siūlymus direktoriui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;

9.7. atlieka kitus Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasių vadovai ne rečiau kaip kartą per pusmetį išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja VGK pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

11. Mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą vykdo baigę mokymus klasių vadovai arba mokytojai, įgyvendindami prevencines programas: „Žipio draugai“, „Antras žingsnis“, „Įveikime kartu“, „Laikas kartu“, „Paauglystės kryžkelės“, „Raktai į sėkmę“.

12. Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

13. Visais įtariamų ar realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas Gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, mokinys reaguodamas nedelsiant:

13.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus ir visiems smurto ir/ar patyčių dalyviams primena Gimnazijos darbo tvarkos ir Mokinio elgesio taisykles;

13.2. jei asmeniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: Gimnazijos darbuotojus, Gimnazijoje dirbančią visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, tėvus (globėjus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

13.3. informuoja klasės vadovą pranešimu apie patyčias ar smurtą (Priedas Nr.2) (jo nesant - socialinį pedagogą ar VGK pirmininką) apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, elektroninių patyčių atveju pateikia išsaugotus įrodymus;

13.4. jei informuoja tiesiogiai VGK pirmininką ar socialinį pedagogą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą jiems (Priedas Nr. 2.).

14. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

14.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

14.2. pasitvirtinus pakartotiniam patyčių atvejui, užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas Nr. 3) ir kartu su mokinių paaiškinimais (jei tokie buvo paimti) perduoda socialiniam pedagogui arba VGK pirmininkui; užpildytą formą priėmęs asmuo (VGK pirmininkas, socialinis pedagogas) registruoja Smurto ir patyčių registracijos žurnale (žurnalas laikomas VGK pirmininko kabinete);

14.3. tą pačią dieną informuoja tėvus (globėjus) apie įvykusias patyčias ar smurtą ir priemones, kurių ėmėsi, susitarimus su mokiniais; esant reikalui kviečia tėvus (globėjus) į Gimnaziją pokalbio;

14.4. imasi spręsti smurto ir patyčių situaciją,

14.5. informuoja tėvus (globėjus) apie pokyčius;

14.6. esant sudėtingesniais atvejais, kai klasės vadovas negali pats vienas padėti mokiniams išspręsti patyčių ar smurto situacijos, jis bendradarbiauja su socialiniu pedagogu ir/ar VGK.

15. Socialinis pedagogas:

15.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.

15.2. nesiliaujant smurtui ir/ar patyčioms ar esant sudėtingesniais atvejais kreipiasi į VGK pirmininką ir perduoda informaciją apie surinktus faktus bei vykdytas priemones.

15.3. informuoja Gimnazijos direktorių apie situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones.

16. VGK įvertinusi turimą informaciją:

16.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais (globėjais), klase, kitos priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

16.2. informuoja Gimnazijos direktorių apie esamą situaciją, vykdomas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemonės;

16.3. jei Gimnazijos galimybės išnaudotos, kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Rokiškio r. savivaldybės administracijos direktoriaus Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją, Rokiškio rajono pedagoginę psichologinę tarnybą ir kitas);

16.4. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

17. Mokinys, patyręs smurtą ir/ar patyčias iš mokytojo, kito Gimnazijos darbuotojo, tėvų, pats arba jo tėvai informuoja klasės vadovą arba Gimnazijos direktorių raštu.

18. Administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, patyręs smurtą/patyčias iš mokinio arba kai patyčios vyksta tarp mokytojų, kitų Gimnazijos darbuotojų, rašo tarnybinį pranešimą Gimnazijos direktoriui. Direktorius imasi Gimnazijos dokumentuose numatytų veiksmų situacijai spręsti.

19. Gimnazijoje visiems smurto ir/ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

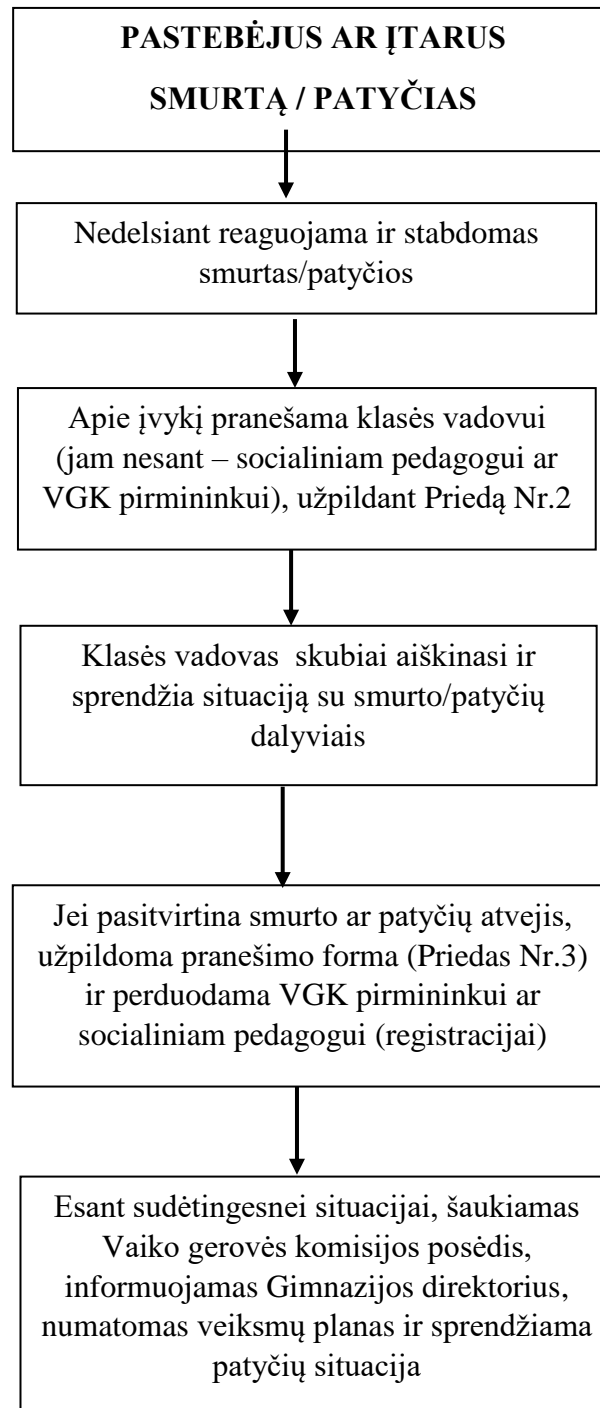
20. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atliekant pavestas funkcijas, užtikrinant mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

21. Su Tvarkos aprašu pasirašytinai supažindinami visi Gimnazijos bendruomenės nariai.

22. Tėvai su Tvarkos aprašu supažindinami per TaMo dienyną, jis primenamas tėvų susirinkimų, individualių pokalbių metu.

23. Tvarkos aprašas skelbiamas Gimnazijos internetinėje svetainėje adresu: <https://juodupesgimnazija.jimdo.com/>

**ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS BENDRUOMENĖS NARIŲ
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

PATVIRTINTA
Rokiškio r. Juodupės gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. V-223
Priedas Nr.2

Rokiškio r. Juodupės gimnazija
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS IR/AR SMURTĄ

Data

Incidento vieta

Incidento laikas

Patyčias ar smurtą patyręs asmuo.....

Besityčiojęs/smurtavęs asmuo(-enys).....

Patyčių/smurto stebėtojas(-ai).....

Patyčių pobūdis (pažymėkite visus tipus, kurie tinka šiai situacijai):

- Patyčios kibernetinėje erdvėje
- Žodinės patyčios
- Fizinės patyčios
- Socialinės patyčios

Kita.....

.....

.....

Apie incidentą pranešė

(parašas) (vardas, pavardė)

**ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJA
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS/ SMURTĄ**

_____ Nr. _____
(data) (registracijos žurnale)

1. Bendrieji duomenys

Patyčios/smurtas vyko (laikas, vieta, aplinkybės)	
Kas pranešė apie patyčias	
Patyčių forma (pažymėti, pabraukti)	
☐ Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir pan.	
☐ Fizinės: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir pan.	
☐ Socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.	
☐ Elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir pan.	
☐ Kita:	

2. Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, patyrusio patyčias/smurtą vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma klasė)	
Asmens (-ų), kuris (-ie) tyčiojosi/smurtavo vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma klasė)	
Asmens (-ų), stebėjusio (-io) patyčias/smurtą, vardas, pavardė (jei mokinys, nurodoma klasė)	

3. Detalus stebėto įvykio aprašymas:

--

4. Gimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo veiksmai šioje patyčių/ smurto situacijoje:

--

5. Veiksmų po įvykio planas su: (pildo klasės vadovas, mokytojai ar pagalbos mokiniui specialistai)

Asmeniu patyrusiu patyčias/smurta	
Asmeniu, kuris tyčiojosi/smurtavo	
Stebėtoju (-ais)	
Patyčių/smurto dalyvių tėvais	
Kitais gimnazijos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	